پیغام

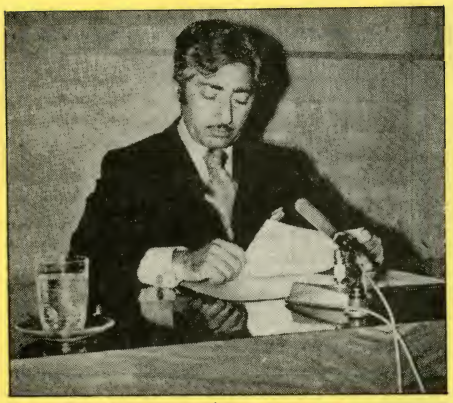

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

وینا وال : محمد موسی شفیق

سریزه : الحاج ننګیالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام
وینا وال : محمدموسی شفیق
سریزه : الحاج ننګیال
خطاط : نورالدین هنریار
خپرونکی : فرهنګ جهاد
نیټه : د ۱۳٦۷ لمریز کال د ثورمیاشت

دفرهنګ جهادیستی او بانکی پته
P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان
حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام دشهید شفیق «دده په قول» دلالهانده او وارخطانه لیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی اوددوی دژوندیوې تیاکلې دورې تأثرات او خاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم دزده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې دلوړو تحصیلاتو ودوسته د سترو دولتي پوستونو له شا دهغې ارمان کړې او ویلي دي: «... که زه ددې اوس نه یدې کم او کیف خبر وای ما به له هریوکال نه په هماغه تنګ، تریاو تپه تیاره دارالعلوم کې دوه او دری کلونه جوړکړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پیژني. د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست ددوی هنر او فن ترځپل سیوری لاندې داسې پټ کړ چې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه ډیر لږ کسان خبر تیالري په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بيا خپل فن او هنر ته داسي دمه ورکړې چي بيا يې کله څوک نه شي ځکني آثار لولي او حال يې ګوري. دا کومان هم نشي کولی چي دا دی د پرون هغه سترګور ليکوال او ويناوال وي چي دی يې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چي ښوا ليکوال هم ؤ ويناوال هم او — صحافيان هم هغه د پرون ليکوال نه بريښي کوم چي په شرعيات - عرفان. قضا ادب - کهيځ - پيام حق - وړانګه او . . . خپرونو کي ليده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کريم د «ليکوال مرشو» ليکنه سري ته دکا ښې کرښنه وبريښي، او زه خيله چي مرحوم شفيق څومره ديو شاعر، ليکوال او اديب په صفت پېژنم دومره يې د وزير او صدراعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده ليکوالي او په مجموع کي فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفيق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نور نه ليده کېږي خو «پيغام» او «عبقريان» به يې تر قيامته ژوندي وي او همدغه ورد دوی نور ليکني او شعرونه هم.

د شفيق پيغام چي څومره د پرون ځوانانو ته د بيدارۍ د جرس حيثيت درلود نن هم هماغه تأثير، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم ورته. دغه پيغام دځه مشخصو او مرسمي حالاتو او شرايطو پيغام ندی. دا پيغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پيغام تېرو ختونو سترګو ته دروي او زاره يادونه راسيري له نن هم خبري کوی او د راتلونکی بنه هم ښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

« زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمد ابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوه اوږده علمي تاریخ لري.
زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کار کاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال د جوزا په پنځمه زیږېدلی یم.
زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې د کامې او کابل په مکتبونو کې بشپړ شول بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت د نجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته د کابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړ او مولوي ترې راووتلم، د مدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصر ته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او دهغه ځای نه د تحصیل د ختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.
زما د تحصیل درجه داده:
د بکلوریا معادله شهادتنامه د کابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه، په عدلي چارو کې دماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه، په مقايسوي حقوقو کې دماسترۍ شهادتنامه له امريکې څخه.

د مورژبه مې پارسي او دپلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګليسي هم لوستلې دي

زما په تربيه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی دهغه د پرو مشبتو افکارو ما کې تاثير کړيدی او ځينې هغه نظريات يې هم په ما تحميل شوي چې دخپلې زمانې دپاره هغه ته مفيد ښکاره کېدل مګر اوس دي و منفي - جريان شکل لري. زما پلار دهغه اوږد او حساس ماموريت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دوروکې يې سرته رسولی دافغانستان په تاريخ کې ديو معين ذهنيت نمايندګي کوي، زه په خپله په خپل ځان کې دهغه د مثبتو او ګټورو نظرياتو تاثيرات ګورم، دهغه نه وروسته په اجتماعي ژوندکې د پښتو ځينو نوميالیو ادیبانو زما په تربيه کې برخه اخيستې ده او په دارالعلوم کې دمولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې يادونې وړ دی.

په مصر کې مې د ښاغلي «داوي» نه هم ډېره مستقيمه استفاده وکړه او دقاهرې ثقافتي محيط درسمي تحصيل نه علاوه زما دفکر په وسعت باندې زيات تأثير وکړ، دامريکې سفر او اقامت دغربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتيجه کې ماسره هم يو شمير ثابت نظريات دژوندانه په باب کې پيدا شول چې زه ورته خپله لاره وايم او د پر دوستان لرم چې موافقه ورسره نلري.

زما فعاليت دحقوقو او قوانينو په ساحه کې دی وظيفه مې دعدلیې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقایسوي حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې پخوا شعر هم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله راباندې پېښه کوي...*

شفیق لیکلی: جرایدو او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې پخوا هم شعر وایه او اوس هم راباندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه دا وایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د رونډ، مثالي او بنسټیز کارکړه دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غښتنه کړې او د نوي لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن د ډیوې څلولې دی دوی معیاري افسانې ولیکلې د فن په لحاظ په تول پوره او د چاپېریال د مسلطو شرایطو او بېښې اغوګرې او د تولنې د نیمګړتیاوو د سمون په لارکې د زړه کړې ور.

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غزونې نه وې کړې. په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیاوو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب د اوج موج او معراج پورې د رولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هر اړخیز کارکړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر اولوړ مقام ګټلی وای.

---

* – اوسنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بناء يې د شفيق او څو نورو کوټو په شمېر ليکوالو او ادېبانو ځانګړنه وي چې په دوارو ژبو دري او پښتو کې يې ياخه معياري اوکره ادبي او هنري آثار رامنځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولي چې دليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څو ګڼ لولي نو دا توپير ورته ګران شي څو پرېکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وکښي او که دري.

داد شفيق د هغه مهال ادبي فن پارې وې چې د ده لا د ځوانۍ او تحصيل شېبې تېرولې او سرې دا تکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي. د دوی د ځوانۍ ليکني له يوه ځانګړې کره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي . چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په ښه توګه ترې څرګند يدای شي.

په دې ډول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې د کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرې ايښي خو د کيفيت په لحاظ د يوه استادانه ، معياري او د ټونداو شرايطو د غوښتنې سره برا مواد او د الهام او پيغام ازانګې پکې ډېرې موندلی شي.

. ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکني او پليتنې کړې او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وي تللی دا به ز موږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ- د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانونو سره تړلې ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولنې او چاپېریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراک او ستر‌ګور وینا وال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج اخوړاوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ- نظریې ځیرې او ژورې.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشانی او بد حالی د هغه خپله پرېشانی وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب ، مظلوم ، وږي بې کوره او کړېدلی هره سا نده - هر فریاد - هر درد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې پده خپله تېرېږي او دې ځان په ټوله معنا د هغه په ځای ګڼي دا زما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکی څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او —

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسپړي يي .

هغه ېواځې ځانته سوکالي نه غوښتنه هغه دقام اوولس د - ښېګړه و مين اوليواله وُ پدغه مينه کې هغه د پتنګ د سربازی د جذبې غوښتونکی وُ اوديوه بې خوده ليونی د سرشاره استغنا هيله من ، چې زخمي زړه يي له نورو پرهر ژلوسره په وينو کې نوډم ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه يې لا په نوروو ينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتيری پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن وُ چې د خپل ولس وپرجنه وضعه يې د مبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدليدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه د منصور د سربازی د ولولواو همت غوښتنه کوي:

درد او غم د محبت کې خوندسوررا
ډېره ځای په ارمانونډ کوه طور را
چې د حق له پاره دار په ليمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې ګوري د هيواد ځوان توکم د غربي ماديت د تورې بلا کومې ته نژدې کيږي او ننني تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په کورتالان کړی اود ژوند فطري بنه يې بدله کړيدهٔ نوله همدې ځايه هغه د ترقي په لورپه معنوی اساس ديوی غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ماديت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
ژغوږ روح تر یو غیبي غوندي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډه ی د باد را

شفیق - زړه یواځې د توحید ځای بولي - نورې میني او غوښتني له زړه څخه لیرې کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپیځلی غواړي:

آئینه چې د جهان د ننداروشي
دا یې موږ ته درد منده ړې جام دجم را
د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفیق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیارو کې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار ټاکي که نه نو بیا به تولنه یوه لار ورکې ټولنه وي له معنا او روحانیت څخه لرې او د مادیت په ژولنو کې ښکېل:

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفر کې لار رانه ورکېږي
ته په لاس د حقیقت ښکلي څراغ را

له شفیق سره د خپل هېواد د پرمختګ او ترقي تلوسه وه او یدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږېده چې څنګه یې هېواد د طبیعي خدای ورکړې شتمنیو په سر ښېرته پاتېدی څکه خوهغه ددې ارمان وچې هېوادیې خوږمو چې تر زیږېږي د بره تګ او ترقي منزل ته ورسېږي له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېړه یله لاړنه لیده:

دې تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
د بېرو ځکې لاړو وو پورې وصال را
قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شپېه کې مونږ ته توان د تلو د کال را

مونږ ځکې وویل چې شفیق چې هرڅه له خدایه غوښتل د ولس او هېواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه یې دغه هدف ته وقف کړي وو حتی خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړونه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حریت پېدې دنیا را
چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښه کړي
هسې شانې شکلې ذوق وتمنا را

بل ځای لدې هم پلې مخکې بېدې او وایي:

سینه پاکه له وهمونو له وسواس را
سنه محیط کې مې آوازله انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړې قام تېر ته
هغه مټ هغه بازو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هېواد مسلط نامطلوب شرایط ګوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينو منفي سياستونو لوري څنګه د ده وطن د بلا خولې او د بربادۍ کومې ته نږدې کړي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وخوړېږي خوله د غه ډول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د ټولو پرګنو د ټينګ وحدت او هراړخيز تحرک غږ پورته کوي چې د راروان خطرناک سيلاب مخه ونيسي د هغه سره سيلاب مخه چې په رښتيا هم تباکوونکی او وړانوونکی.

که وايو چې هم پدې شانې اوسېږو

نو په مړو او معدومو به شمېږو

راځئ هله چې لاسونه سره ورکړو

ګني دا سيلاب چې راغی تباه کېږو

هغه له وطن سره د مينې او د خپل ضمير غږ او د وجدان او احساس د ځرېکو څه داډول ترجماني کوي:

مونږ په ايشيا کې يو مسعود افغانستان غواړو

مونږ حکومت او حاکميت د پاک قـــران غواړو

اباد په سوله امنيت با ندې جهان غـــواړو

د قام خادم چې وي هغه خلمی امام دی زمونږ

لکه نسيم د باغ ګلونو ته پيغـــام دی زمونږ

شفيق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعاليت او مبارزې ستونزې ليدلی او پدې لارکې يې کړاوونه او ناخوالې يې حتمي ګڼلی خو لدې سره ډاډه و چې حوادث يې د اراده لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه يې له هدف څخه نشي ګرځولی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرۍ به نشي اراده مې حـاد ثو کې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي محلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسي د مظلوم په وهلو تکولو شـــنه وکوري نو دافـريادي له خولې ووځي :

داتومبي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم اوکوم صياد دی
چې آسمان په ظالما نو نه رالـوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فـرياد دی.

شفيق دخپل اسلامي اوملي غرور په تکيه پرخپلو پتلو بد خواهانو او دښمنانو بېو دروند او داړمن غبـرګـوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتونو پورې پې خاندي او ټوکې کـوي :

دبستان کې د ايشيا چې زه استاد وم
تالوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تورشه اوس زما سره دعوه کړې
ته اوخداى نو په هدغه قـــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر و هغه شعراوادب د خوشې خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحي وسيله - هغه د شعراوادب له پاره د تعهد او مسلک پرضرورت قائل و- هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګروهمن و. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اورلګوي.

او د ېه ژوندون پوري کړه چې د نوي آزادۍ پکې
ورکه شاعري شه چې مسلک و رسره نه وي

هو ځکه موږ وویل چې مرحوم شفیق دیوه شاعر او ادیب په توګه پېژنو نه د وزیر - سفیر او صدر اعظم په نوم، د شعر له مخې یې پېژنو او د فن په هنداره کې ورته ګورو، د هغه شعر او فن په هنداره کې چې د دوی د ژوند دیوې تاریخي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼل شي او لکه څنګه چې څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی، د پرګنو د زړونو غږ او د ضمیر آواز دی سره یو د ټولنې د مسلطو شرایطو منعکس کوونکی او د وخت نماینده - چې د شاعر د هغه مینې او تلوسې اندازه چې څرګندېدای شي چې هغه یې د خپلې ټولنې د نیمګړتیا وو د سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري.
هغه خپل فن د مقصدیت په زانګو او د اجتماع په غېږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هر بیت له ظلم څخه د نفرت او د خاین په مقابل کې د - کینې داور بخړی بښندي او د مظلوم او بېوزلې په زخمونو پټۍ لګوي - ځکه خود هغه فن ابدي دی او تلپاتې د پرون هم د نن هم او د سبا هم.
بې ځایه به نوي چې د هېواد د نامتو وینا وال قدرمن غمخور صیب د غه شعر را غبرګ کړم، چې محمد موسی شفیق یې د افغاني کوه طور موسی ګڼلی:

ته شفیق یې ته رفیق یې ته موسی زموږ د طور یې
نوم دې ځکه د زړه سره خورد زړونو په جهان شو *

---

*— وګ: لویه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳ - ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په "دهٔ قانون اساسی" کې لیکي:
ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د وارو خپلې زده کړې په بهرکې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظریې درلودې. او دواړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقۍ له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې د ده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړې شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیادي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس ورځ په ورځ تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې یو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې خبر یم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوي وو او پوهېدل چې په هره بڼه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله منځ کې د کلکې ارادې خاوند یو صدراعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنیوي په کدون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځینې غړي او کینې لاسي له دغه بدلون څخه په ویره کې شول. هغوی ځپل شخړ کې دیرې نوې دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه ژر منځته کېدل لیدل چې په راتلونکې کې یې د قدرت د لاسته راوړلو د پاره د هغوی ځپلو ځوانۍ هیلې له منځه وړلې.

شفیق د سیاسي ګوندونو، د ولایتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلې کولو کې چې هغوی ته بنیادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظورې ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظیم قانون هم پلي کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد یوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی و هم تر بیا کتنې لاندې ونیول شو. یوازې هغه جریدو د خپرېدو حق درلود چې په یقیني، بشپړه او فعاله توګه یې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نیولو په پام کې نیول.

د ملکي مامورینو قانون چې د هغه تصویب د ژبې پر مسئله ــ ځنډېدلی و تصویب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اریانوونکې ډول له منځه یوړل شول.

د دې د پاره چې د غیر حکومتي مطبوعاتو سره یې مرسته کړې وي د هغو ژمنو پر بنا چې د حکومت په کرښلاره کې یې بنه نیولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اوونیزو جریدو په سلو کې د برش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ه پرې لیکلی صدراعظم شفیق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد و مطبوعاتو سره یو ډول بنې اړیکې رامنځته کړي.

د شفیق په دوره کې لا د پیرافغانستان د خپلو خپړونو په لړکې پنځه وخته آذان پیل کړچې د هغې وروسته به د هېواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپیڅلي دین د ارزښتونو په رڼا کې د هېواد پرمختګ او سوکالۍ دپاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته نژدې او د هغه نه د عیاشۍ او فحاشۍ دیوې اډې په توګه کتېده او چپتېده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوي صحنه) چې هغه هم د فحاشۍ د یو مرکز بڼه غوره کړې وه وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هېوادو د ځینو سفارتونو او پر شمېر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت ترڅنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د واړو د له منځه تللو زمینه برابره کړه. په دې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د ترون لاسلیکول و. ده دغه تړون په هېواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه وو چې د ثور د بدمرغې کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په ترځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یو او نیم کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د هغې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ نېټه یې د شپې لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نورو بندیانو سره دوه انې نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل د رژیم کې د جنرالۍ رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و له جېل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوایي ډګر کې په تومانچه په سر وویشت.

داساسي قانون په عملي کولو اوله حبیبالله کرواو بشکېلاک کړو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت تر تله پاتې وي شفیق په دې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیوني نفوس په سلوکې د ۲٫۵ کلنۍ زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالي هېواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو څخه ونشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څو میاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یرې ناانډوله شورا سره په بریالي توګه کار وکړي. هغه اود ـ کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټینګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژندګلوی احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس وجنایات روس در افغانستان»

---

*- د نهایات تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسی... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ ـ ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه دا وضاع ځارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او دلارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې ؤ ځکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار، زېرک او باانرژي حریف سره نښلي کولی د دوی، دارا او تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هر څنګه وي سیاپي شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو ونه توانېدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیئو او شیطا نتونو له مخې دا رپیکو خبر پر تیا ته متوجه ؤ ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بلوتو رون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د — افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو! موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنډه او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړی قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤ څود خپل تېري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي .

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفيق نوښتونه او جدي کړنې د دې زېرى وركاوه چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکی شي او د نشکېلاګرو لومې به وشلېږي لکه چې په ١٣٥٢ لمريز کال د ثور په ٢٧ اعلان وشو چې ١٥٢ صنعتي پروژې د ۴ مليونو افغانيو په لګښت په پښتو درول کېږي چې د هغې د په کار لوېدو نې او ګټه اخيستنې سره د هېواد ګمنې ارتياوې پوره کېدلی شوې د ١٣٥٢ د جوزا په ٢٣ نېټه اعلان شو، چې ١٠ بېلا بېلې فابريکې د ٢٣٠ مليونو افغانيو په لګښت جوړېږي چې د توليد ، د کارګرانو له پاره د کار د پيدا کېدو، پانګې اچونې او د ارتياوو پوره کېدو نې او داخلي منابعو د په کار لوېدو نې له مخې يې ځانګړى اقتصادي ارزښت درلود . د پوهنې په برخه کې هم ځانګړي پاملرنې تر سره کېده او ليدل کېدل چې د يولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره وترل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسيس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوي سره په علمي او عملي بڼه عيار ول په دېره جدي بڼه او چټکتيا سره پرمخ بيول کېده .

د دغو پتولوجدي او اغيزمنو هڅو جريان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي ، فقر، لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنيو طاقتونو د نفوذ د مخنيوي په لاره کې تر سره کېدل د مسکو دوېرې او غوسې اور نور هم ژبغرانده کړاو لدغه وېرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅ نه دغه پسته او توده مړي چې کلونه کلونه يې د هغې د ترلاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې د شفيق د حکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه يې پر انيستلې پرېښود. او کرملين له خپلې مخې يو سترخند چې هغه ديوه پوه، هوښيار، مدبر او عامل حريف موجوديت له منځه يوړ»*

مرحوم شفيق د خپل صدارت د پرولنډه موده کې وکولی شول چې د اسلام د ښمنه عناصرو د فعاليتونو په وړاندې د يوه کلک بند بنسټ کېږدي او د لادينيت او فساد پر ضد کې اصلاحي فعاليتونه بسيج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لاربښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامينو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره رشوت پر ضد د شفيق د حکومت هراړخيز فعاليتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځينو خودسره عناصرو مقابله د شفيق د جرئت او شهامت ښکارندوی کڼل کېږي.

د کهيخ اسلامي جريده د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په ګڼه کې ليکي:

«ښاغلی شفيق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هيلې د اسلام د مقدس دين د اساساتو د پيروۍ په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدسو ساتو سره د بې پروايي او ساتېرۍ له اړخه پيدا کېږي ما خپله حس کړې موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنيوي په لار کې په کار واچوو»

---

*- د زيات تفصيل له پاره وګورئ د سايس وجنايات روس در افغانستان - ډاکتر حقشناس ۲۲۲ - ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهيځ ليکي « دښاغلي شفيق دغه څرګندوني زموږ په نزد څکه دتبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستى لسيزه کې دحکومت يوه مشرهم نه يوازې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظر ندى څرګند کړى اودهغو دمخنيوى په لارکې يې دمسووليت احساس ندى کړى بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدساتو سره بې پروايى اوساتيرى ګڼل کيږي دوى بې پروايي او- دښمنى نده ګڼلى اوهغه يې د سياسى ډلو ترمنځ يو ډول اختلاف- ګڼلى همدارنګه هغوى، د دغه ډول سرغړونو دمرتکبينو د اصلي څيرې له بربنډولو څخه ځانونه کوښه کړى اوداجرئت يې نشوکولى چې د هغوى له څيرو پردې ليرې کړې اوهغوى لکه څنګه چې دي- هغسې ټولنې ته وروښيي اوقانون منګولوته يې وسپاري ،»

کهيځ په پاى کې ليکي ،« موږ پداسې حال کې چې دښاغلي صدراعظم شفيق ددغه احساس اودرک هرکلى کوو ،باتوچې زموږ په عقيده ، ديوه صدراعظم ترټولوستره دنده پداسې شرايطوکې چې افغانستان دتاريخ له نازک پړاو څخه تيريږي داده چې اسلامي ارځښتونوته پاملرنه وکړي اود- اسلام د مقدس دين دښکرواولارسنوونو په رڼا کې دما دې پرمختګ په لارکې ګرندى قدمونه واخلي *

شفيق که طالب وُکه محصل- که د دولت مامورو او که په پوهنتون کې استاد- سفيرو او که وزير او صدراعظم د هيواد د پرمختګ او له هيواد څخه د حُبيبا کګرو دلاس په لنډون اودنړيوال استکبار دتوطيئو او مانورو څخه د هيواد دژغورنې او په خپلو پښو د ريدنې هيله او احساس يې په زړه کې

---

* - کهيځ اسلامي جريده دا ۱۳۵۱ هوش د دلوې دلومړۍ نيټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه دهیواد د پرمختګ سخت لیوال وُ چې د ده دُ دغه میني او احساس څرګندوی د دوی له لیکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمراني پلانونو او موقف له مخې ښه تر الګیدی شي.

خو څنګه چې نړیخور ښکېلاک د دغه ډول هستیو په دښمنۍ او له له منځه وړنکې په هیڅ ډول وحشت او شیطانت دریغه نکوي او د غه ډول کسان تر ټولو لومړي له مخې لیرې کوي. او دخپلوا ستعماري ناوړو اهدافو په لارکې یې سترخنډ بولي ځکه خو یې په دښمنۍ کې په هیڅ ډول جرم او دسیسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهید شفیق پدغه وینا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د هلمند داوبو د تړون په هکله د توضیحاتو په لړکې کړې وه:

زه د افغانانو په فطري درا یت بشپړه عقیده لرم او نن یو ځل بیا د دغه درایت له مخې حساب او بیر هغه تکیه کوم هغه څه چې زمونږ په توان او سنجش کې وو هغه مو د هیواد د مصلحت او ګټو د تامین په غرض تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخیص د افغانستان د شورا په واک کې چې د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري. که زمونږ کړنې یې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکمرغه وي چې هیواد ته د خدمت مصدر ګرځیدلي دي او که زمونږ په کار او سنجش کې تیروتنه و موموي بیا هم زمونږ ښکمرغي ده چې د دولت اساسي قانون پر ښنبسوده چې د یوه حکومت تیروتنه پرښتی او وا تلونکی تو کم وتپیلی شي.

لوی او توانا خدای دې چې کړدې چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زمونږ ها نداغیز من وګرځوي او د هیواد او خلکو مل او مستقل وي.*

---

*- وګ: جبهه ملي جریده د ۱۳۵۱ هش د کب د ۲۴ نېټې ګڼه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ویکی کھیخ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه.

د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې دلومړۍ نېټې گڼه

الحاج ننگیال

د ۱۳٦۷ لمریز کال د وری ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

دسرخبري

داشعرونه هغه وخت ويل شوي چي ما په دارالعلوم کي ديوي — مجهولي آيندي خواته زړه اونا زړه په وېره وېره خا پوري کولي. دهغي نه وروسته زما په شروندکي ډېر تحولات پېښ شول. دهغي آيندي ډېره برخه «اوس» شوه او که زه د دې اوس نه په دې کم وکيف خبر واى ما به دهر يو کال نه په هماغه تنګ «تر يواو تيه تيله دارالعلوم کي دوه اودري کلونه جوړکړي واى.

دطالبانو په دنيا کي دي خوږو وږو اندېښنو زما دځواني دما شوم توب په دوره کي دالفاظو جامې اغوستي دي او واقعاً ما ته دغسي ښکاره کېږي لکه يوماشوم چي د تېږي تياري دنيا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تياره هم د موږ دکيږي دتياري ندکمه نه وه.

خو د دارالعلوم د نيا يوه نښه هم لرله چي يوه نادره شان خودي وړسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه او یې داش وُچې او مې خښتې یې پخولې. د سرې نه به یې هغسې شکاک جوړولو چې دیکارت به یې په هدیره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې میوې ته ګله زه د هغې او سپنې نظر کوم چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په او سپنه کې پوره متره نه وي پوټې پوټې شي او چې رښتیا او سپنه وي هغه وغځېږي، بیا نو خو بنه دا ښکروه چې څه شي ترې جوړوې.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنیا د دې تولو ښکونو نښې پکې شته مګر و پېړ و پیړ هغه تاثرات او انفعالات هم را ټول شوي دي کوم چې زما طبیعت په هغه دوره کې دا ئینې غوندې دیوال بل ځای نه بې چانو او بې غلبله سره را خیستي دي.

کابل راډیو ته چه داپانې د چاپ دپاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما ډېرو آشنایانو ته اسرې وکړې چې د چاپ کار ته یې پام وکړي او ځینو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صدیق الله رشتین چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئیس وُ خواري هم وکړه.

خوشکله چې زه له امریکې نه راوګرځېدم هرڅه ترې اتم شوي و او په پېر شوا خون مې یوځو پانې په مطبعه کې وموندلې چې د کوم بد قسمته ماشین کار دغرمې د ودې یې شلور ګاله په خپل تخرګ کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځینې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبیب نوابي بیا بیا را ته وائي چې داپانې ډې ضرورسره یو ځای شي زه د دوی دا خبره منم خو دا بلې یې نشم منلی چې زه به دې شعرونو کې دنن په رڼا کې کوټې ووهم. دې یوځو نظمونو زما د ژوند انه دیوې معینې دورې تاثرات او خاطرې پخپلې غېږې کې اماتې ساتلې او زه د دغه امانت خیانت ته هیڅکله تیار نه یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تودو هنگامو په شاو خوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او د سرور او ارادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینۍ وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او گداز، درد او جفا او د حسن او جمال د اندازه تمثیل د پاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې درونده مگر خوندوره بار په خورا دلچسپۍ او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده.

د عقل او فکر په جولانگاه کې د خیال ترورو پروازونو زما د سینې په تغرۍ کې د یو ویده خوب لن نه یو څو وار خطا بخړې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي گلشن د پیمخو گلونو بلبلانو ته په مینه وروړاندې کړل.

داسندرې چې دیو مات زړه د بې سوره رباب داوم غږونو تارونو په تال - چې هغه دیو سرشار او تپېدونکي ذوق په ډېره شاباز تر نکېدلی - ویلې شوې دي زما غوندې دیو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما او ښکې، د ضمیر آواز او د خیال گلونه دي.

لکه څنگه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنگین تکوین

سره غاړه غړي. ده نوځکه شعراوادب وچ په وچه يوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خيال دادب او شاعرۍ سره يوه لويه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حيات اومحيط دالقائي مضامينو ياد ملي او اجتماعي احساساتو نه پرته د شعراوادب د حقيقي دوستانو او د حسن اوجمال د هواخواهانو دخوش طبعي د پاره دمينې او محبت يا په بل عبارت دعشقي اوتغزلي اشعارو چاشنۍ هم تياره شوېده.

بنا پردې نو دجمال منکرين، يا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دي او شعراو شاعري دژوند د پاره نه وسيله کوي دا دواړه د دې کتابګوټي د مطالعې نه حظ نه شي اخيستې.

په هرحال، زه دا د خپل نا قلاره زړه نا زولي ارمانونه او د سوي سينې تاوده فريادونه ستاسې په مخکې بږدم او بې تمه يم چې دا ګرمي او ديو عالم سوزاوساز د جهان نه راغلي ناري سورې به زما د لالهانده او وارخطا ځلميتوب د يورنګين سوغات په نامه ومنئ او زما د اميد او ارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مينه. م. شفيق

کابل دارالعلوم

حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غیږ د محبت کې بنکلی ژرند را

ژندګي د جست او خیز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لري په عیش ونوش کې

د عمل سپینو خولو کې هغه خوند را

(۲)

استغناء دیو بېخوده دیوانه را

پاکیزه یوه د مینې کاشانه را

زخمي زړه مې لا په نورو ویښو رنګ کړه

سربازي دیو سرتېري پروانه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

سرمنزل دأرمانونونوانقلاب را

دښروندون دمشکلاتوسره تاب را

دمستانوغوندې رندې آموخته کړه

سرنوشت مې باب دمینې دکتاب را

٤

افتخاردمحبت په ښکلي تاج را

سمندرنه اوردمینې کې خراج را

په ښکلې اوپه ماڼې مې لارې توکړې

ته غنا دزره اتوم په احتیاج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

ز زړه کوږکي مې د مینې مشال بل کړه

لیونی غونډې سرخوده طبیعت را

د ثریا نه چې ترعرشه پکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاوسعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

دېره ځای دارمانو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هومره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

ماله ژوند د طوفانی غوندې جهاز را
خاص یو تاته مې ملا تیته د نیاز را
ستا د نهوآسمانو پردې چې وشلوم
هومره زور، قوت دمینې د پرواز را

۸

د تاثیر نه ډک یو تود او ګرم آه را
د زړه کور مې د دردونو منزلګاه را
کړه سپوږمۍ غوندې د رڼه کړه مې پوره
هسې نه چې په خفت عروج د کاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو

زموږ روح ته یو غیبي غوښتي امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د باد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټې دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سړې لړه سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبو کې سمندر غونډې آرام را

په خپل لاس مو بڼ له د خپل فکر زمام را

چې وربه د حرکت او ژوند پلمې وي

د سحر د باد په خوله هغه پيغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزينه را

د هدف بام ته د لوړ همت زينه را

ورانه مينه مې په مينه ښايسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سينه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځيګرد درد او مينې سوى داغ را

سينه ټوله د معنى د ګلو باغ را

دي تياره سفر کې لار رانه ورکيږي

ته په لاس د محبت شکلى چراغ را

۱٤

يو مواجه طبيعت لکه درياب را

د يارى غوندي ټوپونه اضطراب را

بېنوا سره باران په ګريوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را

دزړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمود کې

دي نه شپې د درد و غم په مېړتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبوکې ذوق دابتکار را

فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه دزړه ته مې آسمانه لویه لار را

۱۸

دشروندو په صف مې شمېر کړه که دانوي
دنیمګړي شروند عوض کې پوره مرګ را

زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دشروندون مې ساز وبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې د قوم او جمعیت وي

ماله فخر دا زمینبت په دې کړ اورا

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت کانه جړاؤ را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تورکمان را

په زړو قصو مې زړه ستړي ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)

قرباني چي سرنامه دكوم اشروي

مدرسه كي درس د دغسي مضمون را

تماشي لره چي شكلي پردي پرېږدي

زولني په پښو دميني دمجنون را

(۲۲)

په لمبه دعشق پتنګ هومره كدا ز را

زړه محفل دمحبت دسوزوساز را

كه مي شميري په تكيه د مفلسانو

په دولت دمحبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بیباکي را

په یوه جرعه د میو بېـــواکـــــي را

چې کړې دې د تکلیف "کره" را په غاره

نو د نور وله قیود و خپلواکي را

۲۴

نا قلاره رنځ د مینې له دوا را

د وصال په مستانه میو شــفـا را

د شین خال غوندې به پښې په تندې نه بدم

افتخار د پا بوسی لکـــه حنــا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵)

دیارانو سره مینه په اخلاص را

دګوهر وپسې هغه دغواص را

چې د مینې دخوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

(۲۶)

چې منې پې نازنیاز هغه دلبر را

نغرې سینه دمینې د شرر را

موجودیت مې حق دپاره تول فدا کړه

تیر وغشو د جفا له سینه سپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷

دسحرچوپه‌چوپیاکي غریب ووي:
ماله‌ربه‌دخپل‌مرګ اوښ‌وندوواك را
دادظلم‌اودستم دنیا دې واخله
ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاك را

۲۸

دزاهـد سـره‌په‌نفلومیوویش را
مفکوره دقام دخیرراله همیش را
سبه‌مې وړسوه قوم اوجمعیت ته
نه‌لرم‌غوندې ککړیه‌زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دي تورتـم له لکه نمر هومره مشال زا

د يرو مخکې لا رو وپوري وصال را

قافلې نه وړه وسته کیږو ساعت کم دی

په شیبه کې مونږ له توان د تلو د کال را

۳۰

فرعونان مو په سر بنبی ږدي محوه کیږو

د جګړې تاب و توان پخپل الطاف را

د انسان له وینو غوښو نه غذا خوري

ته نجات له هومره جور و اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱)

دملي او دقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصياتو احساس تېپ را

دا زړل د ميخانې ساقي دردمند ته

پيالې د درد نه ډکې نبې او چپ را

(۳۲)

د پتنګ غونډې د شمعې نه طواف را

دې تياره کې ته يو نوي انکشاف را

«امتياز» په عدل تندر دې چې لوېږي

ته نهاد مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق او مینې کې سبق را
زړه په وینو باندې سور لکه شفق را
دا بده پورې سوړ شوندون بدل کې
دا شنا په غیږ کې عمر یو رمق را

۳٤

دخزان په ویره کډو بوتو ووې
روح راپود پسرلي کړه نوی ژواک را
دا آزادو ملتو د سیر غونډې
مخ په پورته مونږ له هم خانه چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشد د نه

په سره سینه ددې وطن اصلاح را

وزګارنه شودګوندی نه ارتقا ته

خوار ېښتون له دې خواریو نه فلاح را

۳۶

آبرومند مې که ساتې زما خاونده

غني زړه او مړه سوله د قانع را

دجګړې د ښروندګرمې مې کمه مه کړې

یو مشکل چې ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځایه احتیاط را
اقتدار مې د خواهش په انضباط را
د ښروندون د جنګ جګړو په شا و خوا کې
یو ساعت هم د پېغو اختلاط را

۳۸

ستا د نیا کې بس د مینې عالي اوج را
سبا د زړه مې د ګ د خیر او درد په فوج را
ابا سیند د زماني یم لاهو کړي
د مستي او شور نه ډک ښروندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته

دعمل په خرڅ مې تاو دڅرونداریت را

چې صحنه د اجتماع واره توده کړي

هسې ګرموجذبوله سینه بت را

٤٠

چې لري يې بلبلان دګل په سازکې

پروانه غوندې په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پیروی دخپل مسلک ته

خواري خپتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤١

نور مې هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه د جمال را

داشنا په غېږ کې پروت يم لو بيږم

حقيقت تعبير د دغه خوب او خيال را

٤٢

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړم

هسې شاني ښکلي ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣

په ټولې دریاکارومې که شمشېرې
دغې دېراو بتخانې پورې الحاق را

جنت څه کړم ستا رضا مې نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

٤٤

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
بنه، محیط کې مې آواز له انعکاس را

چې خدمت یې قوت وکړي قام، تېر ته
هغه مټ، هغه بازوا و هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لار لویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړي ها فریاد را

چې مې عزم ته دغره ویستل هیڅ نه وي

د کوشش جذبې مې ویښې د فرهاد را

٤٦

په لاس مونږ له د قومي ترقي جر را

د بشر د خانانو چراغ مر را

څوک چې غواړي: آزادي امن دي نه وي

د هغوی زوال نصیب، رنګونه خر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

يو سر شاره طبيعت لکه مينوش را
حق د پاره مال و سر دورکړی جوش را

د احساس لمبې مې سرې لره سينه کې
لمبيدلی يم د يې درد کې عقل و هوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات
دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه يې

په فرياد دي چې ماحول راوينښېږي
د ژوند سينه کې ها د شور او نور زخمه يې

دلعل بڅري

ستا په مخ سپينې خولې چې وي راماتې
ښکاريدې لکه دلعل د بڅرو

ما پرې شونډې چې راټولې کړې شوه دکه
لکه ستا غونډې مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی
دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه
نه شرمیږې ټول قومونه سره یو شول
ته شکیدلی تنې پروت یې پریشانه

اخطار

که دا یو چې هم په دې شانې اوسیږو
نو په مړوا ومعد ومو به شمیریږو
راځۍ هلۍ چې لاسونه سره ورکړو
ګوری دا سیلاب (؟) چې راغی لاهو کیږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوې سترګې چې راواړوې خمارې

جوړوې مې په جهان دزړه کې لاړې

په اعجاز دې لمبولی دا کاته دی

چې په شته مې زلزلې کړې رادوځارې

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړي

چې مې ؤ دزړه سره په ګهـــواره کې

تبسم مې روح نواز په شونډو بنکل ؤ

هرسبق مې ؤ دمينې سيپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی
که کوم ساز دی چې نری نری غګېږي
بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي
یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره نه ورکه ده زندان کې
ستا په یاد ستړګې داوښکو وینو ډنډ کړم
زړه مې وایي چې دا ټولې پردې وشلوم
په طغیان د احساساتو ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګلا

دښروندون د سترګې توب سره په خوا کې
یو مرکز د قلارۍ او دلاسا شته

دعمل جذبې که غرږندي په کارشي
تازه ګي او طراوت لره بنګلا شته

هموطنانوته

پاکې کړې لارې دخپل قوم خادمانو لره
د وفالاس ورکړې د صدق خاوندانو لره

دنوي عصرنیرنګونو بل افسون راوړی
سترګې په برید پرانیستې بنیاي افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پیدا کړه د دوستانو سره
په یو مسلک باندې راغونډ شه اشنایانو سره

اشنائي د ملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
د دوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

دسترګو لوبي

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په دوله کې
غلي غلي د پردې لاندې موسکیږي

په غلا غلا کاته کوي وار خطا ګوري
دا د چا سره په سترګو کې لوبیږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو ترږو کې له بدو سترګو لرې
دواړه نا ست وی دیو شرند خوړ په غاړه
لو په بل کې محویت هومره بیخود کړی
رانه هیر شوی دا مادی کائنات واړه

خدای ته

څومره پاک او سپین کتاب دې رالیږلی
سعادت دې دانسان په کې لیکلی
خوارمان دی دتاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن د حق دی
دا چې کرځي اورمیږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خېل خانه دابراهیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کړم یخه

ښکلي یار ته

کائنات دې په رڼا دمخ رڼا دی
ستا په غېږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دې زلزله د تن په ښارده
ستا په موسکو موسکو شوېږوی قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بوکنېدمه
دامید ړڼا مي ولیده ړؤیا کښې
قلاري مي په زړه راغله دلاسا شوم
خومره خوند دی په آرزوا و تمنا کښې

امید

دا بې غاري سینه چې کوري مینه داده
په طوفان یې دحیات کشتي لاهو ده
دلته لوبې په سر، تاج اورنګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کیږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې د اغیارو نه خالي کړو

ګله ما هم د نسیم په خوله در بله

ستا په شونډو مې د خولې وړې شبې په غېږ کې

او ډیوه د محبت وې را ته بله

د حیا خولې

د اشبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي

که په مخ دې د حیا خولې را ماتې

چې په بدو بدو ستر ګو ورته ګوري

رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت ګرمي

ددنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی یکې پیمخی خوبان نه وی
په ښروندون به دجمود سره تیاره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی د سعادت ده
چې پلوي یې په مغرب کې نیمکخو دی
یوی دزلفو یې نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د واړو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د تنکو تنکو ګلونو په وږمو کې
دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
را نه ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

داسمان انګړ کې شي چې د يوې بلې
ما دې خواته په خندا خندا در بللې
زه دستا او ته د شپې غېږ کې اوده يې
زما هر خواهش ته وايي : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زار شم سر را پورته کړه یو ځلي
په اشنا جامو کي ورک يې ستا پیغام کړو

په اسانه په کي ساو يستل محال دی
هومره تنګ يې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کي د ایشیا چې زه استا د وم
تالوستله هغه وخت کي سیپاره

مغ دي تورشه اوس زما د سر دعوه کړي
ته او خدای نر په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم
ما دمیني محبت په لاړ ولوندکړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته
ما په هسې بې نظر وسترګو ړوندکړه

انتخاب

په شنو تړو د سپین غره کې چې آبشار دی
دهغې په غاړه وی له ماشوم تو به

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه
بې له میني، ازادی او نښکلیتو به

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو کلو دي تل په منځ کې دواړه
غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

و نسيم دي ثناخوان په ګونګه ژبه
او سپوږمۍ وه په تعظيم غاړه په غاړه

په خيال کې

د سپوږمۍ ډېلو شو د سورې لاندې
په مکيز مکيز موسکی شي را سره خاندې

تسلي دې په خاموشو کتو را کړه
دواړه شونډې دې په مينه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

د هاتي غوږ کي اوده يي بي انصافه
خلک کړيي د اسمان په کنارو کښي
ته لا وايي الف بي د تربکينو
د نفاق او جهالت په سيپارو کښي

شکوه

دي دنيا کي چي هر څه زموږ نه دی
واک د بل ژبه د بل او کار د بل دی
مال زموږ ملک زموږ خواري موږ کړو
عيش د بل عشرت د بل اختيار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي
چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده
که سپین مخ دې دیو سپین نقاب نه لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پوري مسخره ده؟!

تو ده غیږ

د دنیا له کیر و داره وم ستومانه
زه بېغیږه وېروم چاله دې جهانه؟
دا تو ده غیږه د چا وه چا په مینه
دا پاسته لاسونه کړه چا پېرزمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څو وړې وړې چې د لیونتوب دی

چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړېږي

یو صورت دیوې شوره بیخودی دی

سرشارۍ او بیغمۍ کې چې موسکېږي

شباب

لیونۍ غونډې یو خوب دی بې تعبیره

اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستۍ پکې غورځنګ کړي په موجونو

آ طوفان د بیخودۍ او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګې دواړه پرده پوښي
چې یې نه لیده که هر څومره به وا شوې

داچې اوس په پټو سترګو هم لیدل کړي
ستا په مینه کې قسم دی چې بینا شوي

فریاد

داتومبې مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صیاد دی

چې آسمان په ظالمانو نه را لـــوېږي
معلومېږي بې تاثیره مې فـــریاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیر اواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه برېښنا یمه
خاندمه ، ځلېږمه ، بې خرې سپین سبا یمه
زه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه
راځم په جذبو شي طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې دنیا ته راشمه
پروت یم په سینه کې د امید او د ارمان په شان
زه تور ته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان
پاک چې وي د وریځو نه د عرش نشین آسمان په شان
برق یم د یقین غورنډې او نیم د گمان په شان
غږ په کړاهانو کوم هاتفي آواز غورنډې
لا ولړم د غیب سره موجود یم دیو راز غورنډې
پاکه تکه سپینه صیقل شوې آئینه یمه
سیند د صراحت کې لا هو شوې سفینه یمه
بام د مراد ونو ته په لنډه لار زینه یمه
تږو لاروو ته د چولي د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملکه څخه
چې له مې د پښتنو غوندې دشمعې د محفله څخه

نه د زړه پرده وکې د احساس غوندې لوېږمه
تا ته سترګوره اوره که غوندې څلېږمه

زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومېږمه
څه تدبیر خونیم چې تېر وزم خطا کېږمه

ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهرته قوانین د شریعت زمـــا

وران یم ارتجاع سره، دغه د نه نفرت کــوم
پاکه مې القاء ده د بنمني د حیا نت کـــوم

پاکې یې ساتم د آرزوګانو حفاظت کـــوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کـــوم

نه منمه ظلم، رحم! رحم دی آواز زمـــا
لاړه د زړه پر دوکې کړې آهنګ د بنکلي ساز زمـــا

غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دادنیا دې وي

بدې مې تیاره شي رڼا یې د سپین سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقا دې وي

هره کالبود ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر دا فسانو نیم د نوي ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غوارم د ښېګڼو طرفدار یمه
خوب نه یم عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه

نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکي د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالېږمه پرته یمه د سیند په شان
نو رو پسې نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو د ژوند بېړۍ پنا بیایم
تاته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښایم

تا د حال په ژبه، تحوله، په رښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه داوایم

تېر شه دا توم نه خو بڼ جهان د امنیت کره ساز
بېرته کره د زړه غوږ بوره، واوره د ضمیر آواز»

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین څادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی
که مفکوره د خیرخواهۍ وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور د لر او بر څه معنی
د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی
کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړ لو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی
خدای چې بینا سترګې درکړې دي او دید شته پکې
بیا غور ځېدل نو له ګړنګه له کمر څه معنی
په لوڅو پڅو د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مورڼیم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړ ګل!

«ته چې هسې ښایسته یې ژیړه ګله
څکه تا په ځان شیدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پیره داري کړي
دلته نه راځي خودي له دي ګبله

کومه غوټه دې دمینې ورایله کړه
سرګوښي دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنګ دکوم مین د مخ اخیستی
چې د ژوند پاڼه دې دومره ژیړه شوله؟

دلبري کړي د بېدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اوریده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
ستر ګې وو ینځه لیلی له تغافله

ګوره تېر و یستې ظاهر د سرو ګلو نو
خساره دې سراسر وکړه ګاګله

شاو خوا درنه چاپېره ګلان سره دي
ته یې ژېړ د مسافرو غوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغیچې ګل یې
که زما غوندې راغلی له کابله

حدیقة الاندلس - قاهره
داپریل ٤ - ١٣٥٣

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سر د ژوندون او په امان د تحول ځني
کله تر بګني چي د فلک ورسره نه وي

ځان دي بجهز کړي په قوت باندي که ژوند غواړي
نه دي ځي مورچي له چي توپک ورسره نه وي

دلته دي زمونږه په خانانو ملکا نوکـــــــي
داسي سري کوم دی چي کوتک ورسره نه وي

خلاص به بيګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
خو که زولني دوهم وشک ورســـره نه وي

لاره به خطا تيارو کو څرکي فلسفي نه شي
کله چي ملګري ايمان کلک ورســـره نه وي

زه به د ساقي پيالي ته هيڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چي ډک ورسره نه وي

پاتي به بېخونده دياری منډې رامنډي شي
ستا نه کله کله چي سترګک ورسره نه وي

او ربه ژوندون پوري کنوچي نه وي آزادي پکي
ورکه شاعري کره چي مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګین سحر

د قدرت نه آواز راغی — اړخ بدل شو د ژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه — یو رنګین غوندې مضمون
د فطرت د تندې کربنې — کړې تفسیر دیو جنون
د ګلشن خرام ته شوق کړې — د زړه طفل ته لمسون
د غوټۍ په غوږ کې ووې — بیا نغمې د سبا وون:
ستر کې پرانیزه بهار شو — یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پېرکې را ووړ — ګردشونو د ګردون
بیا بلبل او ګل پېښې کړې — د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پورته — سر د فکر له رنګون
حسن او مینې ته پرې ایښې — ځای د عقل افلاطون

د قدرت کوتو سکوند لی، په مستۍ کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زړغونټ کې — ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میو ډک — د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوړېږي — له خوب کې بوکنېدلې

بیا د سنبلو زلفې خپرېږي ‌‌ — په ګلونو دکې شولي
نرګس تیتې سترګې ناست وُ — چې بوسې یې ورکولي
داچې پېغلې غوټۍ خاندي — خوښبا دي تبسمولي
د شبنم قطرې نسیم ته — لکه طفل نازولي
د غونچې په ګهواره کې — په نازناز یې زنګولي
د جمال د جوپې شوخو — په احساس لوبې کولي
قافلې د رنګ او بوی وې — چې تالا و الا کېدلي

د سینې د سینې په غېږ کې، اورخ بدل کړه وارمانونو
د احساس کشتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ماشوم ځلمی شو — تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله — ناوې جوړه شوه د نیانه
پیغامونه د رېدې ورو — پیالې وغوړېږي زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي — د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو — سجدې غوړېږي د بورانه
ښاپیرو د حسن جوړ کړو — یو ارم لـه دې جهانه
د ونو موږ د وزې خپرېږي — د باغونو د فضا نه
غوړېږي زلفو له ګلونه — مستې پېغلې له باغوانه
د افق نه سحر وروې — مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پر دوکې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې وو تر اوسه — یخلاکېږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په رڼو اوښکو — ګلو مینځل مخونه
رانه ښکاري چې سیالي کړي — اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوې سره ټولې — پیاري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو — ګلشنونو کې سازونه
پیغلې پیغلې ګلرخانې — ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز یې سره ګډ کړو — پسرلي کړي څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دی — د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي — ګلالۍ ملالې نجونه
بې منته شو ځلموته — د پیمخو د یدنونه

عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوې مې نظرونه
رنګارنګې رنګینۍ وې، یو عجیب «رنګین سحر» وُ

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځلمو ترانه

لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ
هدف د کار او د خدمت وطن او قام دی زمونږ

مونږه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې د وطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږه په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
ربخونه ولېږي، بې علمي او خرافات ورکوو
د کار د منځ منځ نه بېځايه سکنات ورکوو

بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زموږ
لکه نسيم د باغ گلونو ته پيغام دی زموږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خيانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد يو بې دردي په رسميت نه منو

ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زموږ
لکه نسيم د باغ گلونو ته پيغام دی زموږ

موږ په ايشيا کې يو مسعود افغانستان غواړو
موږ حکومت او حاکميت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنيت باندې جهان غواړو

ټينګ د سنجش فکر و تدبير په لاس زمام کړی موږ
لکه نسيم د باغ گلونو ته پيغام دی زموږ

ملي مفاد په شخصياتو مقدم دی موږ ته
حکم د دين -عالم او مشر محترم دی موږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی موږ ته

د قوم خادم چې وي هغه خلمی امام دی زموږ
لکه نسيم د باغ گلونو ته پيغام دی زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادي بښونکي بر میال اسلامي غورځنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کرښو په پام کې نیولو سره د کړدو مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی - په تېره د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي او هلته د خپراوي چارې سترو ننګونو او له مالي اړخه د زیات لګښت غوښتونکي دي.

ځرنګه چې زموږ ستر اسلامي خوځښت له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د درنو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نږدې راتلونکې کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د غوښتنې مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بېله مالي لګښت څخه د خپراوي ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي؛ ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لورې مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به د وانه لیکوال یوازې د چاپ لګښت بخښنه ادا کوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو او ارزښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسې سره اړخ لګوي او ضرورت یې محسوسېږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لوبیا خپرېدنګ له پاره د دغه ډول ارزښتناکه آثارو په استازي سره قدرمن هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کړدو متعهدو ورونو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوربېنو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او پیاوړتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې او ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت ترسره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د چپراوی تکل کړی؛

١ـ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي د خپرو شویو مقالو مجموعه وینه په قلم کې ـ د جهاد د لیکوالو او وینا والو تذکره.

٣ـ جهادي فتواکاني

٤ـ اسناد تاریخی افغانستان

٥ـ پیغام ـ د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه

٦ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی

٧ـ افغان باقی کهسار باقی ـ د جهاد په اړه د پاکستان دار دو ژبو انصارو وینا والو د ـ شعرونو مجموعه

٨ـ د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه

٩ـ معرفی جراید و مجلات جهاد افغانستان

١٠ـ د کهیخ د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه

١١ـ به یاد سخنور صخر آفرین سترګ استاد خلیلی

١٢ـ تعصب او د هغه اغیزه

١٣ـ داستانونه او ولسونه ـ د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یاد داشتونه

١٤ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ

١٥ـ منزلونه او منزلونه ـ د اشعارو مجموعه

١٦ـ د وینو نخښې ـ د جهادی خاطرو مجموعه

١٧ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه د خپرو شویو کارتونونو البوم

١٨ـ تاریخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان ـ

دو شعر شیدا

داده یوڅې درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بنده دهستری کیږي
ګوت دشوندو د شربت درسره واخله
دوصال دیوه به مړوي مونږ به نه یو
دایه یاد دمحبت درســره واخلــه

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library